

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/68/2013
Identifikačné číslo spisu:	4012200069
Dátum vydania rozhodnutia:	18.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4012200069.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v právnej veci žalobkyne: G. J., nar. XX.XX.XXXX, T., S., štátna príslušnosť Slovenská republika, zast: Advokátska kancelária ANDRAŠOVIČ & PARTNERS, s.r.o., advokátska spoločnosť so sídlom Lermontovova č. 14, Bratislava, IČO: 36 860 018, proti žalovanému: Okresný úrad Nitra (pôv. Katastrálny úrad v Nitre so sídlom Štefánikova trieda č. 69, Nitra), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v katastrálnom konaní, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 21. novembra 2012 č. k. 15S/7/2012-86, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 21. novembra 2012 č. k. 15S/7/2012-86 r u š í a vec mu v r a c í a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou odo dňa 01. októbra 2013 obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona a podľa ods. 3 citovaného ustanovenia. Pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia v sídle kraja, obvodného pozemkového úradu v sídle kraja, obvodného lesného úradu v sídle kraja, obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v sídle kraja a správy katastra v sídle kraja (na ktoré bola prostredníctvom zákona č. 345/2012 Z.z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov prenesená pôsobnosť pôvodných špecializovaných krajských úradov) ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad v sídle kraja.

Na základe nižšie citovaných zákonných ustanovení má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané,

že do postavenia Katastrálneho úradu v Nitre ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpil z titulu zákonných zmien Okresný úrad Nitra. Uvedená právna zmena sa premietla v zákone č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších právnych predpisov (katastrálny zákon) najmä prostredníctvom novelizovaného znenia predovšetkým ustanovenia § 11 (miestnymi orgánmi štátnej správy na úseku katastra sú okresné úrady, ak osobitný zákon neustanovuje inak).

Preto bude s týmto právnym nástupcom Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej konať na strane žalovaného správneho orgánu. Pod všeobecným označením žalovaný je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán, ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Podľa § 9 ods. 11 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov konanie, v ktorom sa rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, právoplatne neskončené obvodným úradom životného prostredia v sídle kraja, obvodným pozemkovým úradom v sídle kraja, obvodným lesným úradom v sídle kraja, obvodným úradom pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v sídle kraja a správou katastra v sídle kraja do 30. septembra 2013, dokončí okresný úrad v sídle kraja, v ktorého územnom obvode mali sídlo obvodný úrad životného prostredia v sídle kraja, obvodný pozemkový úrad v sídle kraja, obvodný lesný úrad v sídle kraja, obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v sídle kraja a správa katastra v sídle kraja.

2. Rozhodnutím č. Xo 19/2011-2/Zv zo dňa 05.12.2011 (č.l. 7) žalovaný ako odvolací správny orgán v zmysle § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení (Správny poriadok) v spojení s § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v platnom znení (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „zák. č. 162/1995 Z.z.“) rozhodnutie Správy katastra Levice č. X 392/2011-22 zo dňa 04.10.2011 vo veci nevyhovenia návrhu na opravu chyby potvrdil a odvolanie podané žalobkyňou zamietol.

3. Z napadnutého rozhodnutia pre odvolací súd vyplýva, že prvostupňové rozhodnutie sa týkalo opravy chyby v katastrálnom operáte vzťahujúce sa na vlastnícke právo evidované na LV č. XXX v k.ú. T.. Žalobkyňa na Správu katastra Levice dňa 15.08.2011 doručila žiadosť o opravu chyby v katastrálnom operáte, v ktorej žiadala opraviť na LV č. XXX pre k.ú. T., obec Veľké Kozmálovce, zápis vlastníckeho práva na parc. č. 1616/3, novostavba rodinného domu, že táto je v podielovom spoluvlastníctve S. a T. A., každého v 1, pričom toho času je vlastníčkou už len T. A..

4. V súvislosti s uvedeným žalovaný objasnil, že žalobkyňa vedie na Okresnom súde Levice exekučné konanie pod sp. zn. Er 141/97 proti povinnému S. A., bytom XX. augusta č. XX, S., t.č. T.

5. Exekútorský úrad JUDr. Petra Juhása vydal upovedomenie o začatí exekúcie dňa 09.05.1997, ktorým bolo zakázané povinnému podľa § 47 ods. 1 písm. b) zákona č. 233/1995 Z.z., aby odo dňa doručenia tohto upovedomenia (15.05.1997) nakladal so svojím majetkom, ktorý podľa tohto zákona podlieha exekúcii.

Následne dohodou o vysporiadaní zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov, uzatvorenou dňa 15.05.1998 (t.j. o rok neskôr) a podpísanou osvedčenými podpismi na notárskom úrade JUDr. Márie Ivičičovej dňa 17.01.2000, medzi účastníkmi: manželmi S. a T. A. bolo vysporiadané aj vlastníctvo k rozostavanej stavbe nachádzajúcej sa na parc. č. 1616/2 o výmere 600 m², LV č. XXX, pre k.ú. T.6. V zmysle dohody o vyporiadaní zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov S. A. a T. A., rod. T., uzavretej dňa 15. mája 1998 bola rozostavaná stavba rodinného domu na parcele registra C č. 1616/3 v k.ú. T. zapísaná dňa 03.07.2000 do LV č. XXX do výlučného vlastníctva T. A. v podiele 1/1 pod položkou výkazu zmien 54/2000, na základe právoplatného rozhodnutia správy katastra o povolení vkladu V 1994/2000.

7. Žalovaný preto nevyhovел odvolaniu žalobkyne a svoje rozhodnutie doručil nielen žalobkyni a prvostupňovému katastrálnemu orgánu, ale aj zvyšným účastníkmi konania o oprave väd v katastrálnom operáte, ktorými boli S. A. a T. A., obaja s adresou prechodného pobytu T.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

8. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa na Krajský súd v Nitre žalobu zo dňa 25.01.2012.

9. Krajský súd ako súd prvého stupňa na pojednávaní preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a z nižšie uvedených dôvodov ju zamietol.

10. Vychádzajúc z rozhodnutia Okresného súdu Levice, ktorým bolo zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov S. a T. A. ku dňu 22.05.1995 zistil, že k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov dohodou malo prísť do 22.05.1998. Ako bolo ďalej v konaní preukázané, k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov A. došlo ku dňu 15.05.1998, teda v zákonnej 3-ročnej lehote.

Podľa krajského súdu v prejednávanej veci nie je právne relevantné, kedy došlo k overeniu podpisov u notára. Platnosť a účinnosť tejto dohody teda nastala dňom 15.05.1998.

III.

Odvolanie žalobkyne/ stanoviská

A)

11. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 07.03.2013 (č.l. 105) proti rozsudku krajskému súdu žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukázala na nasledujúce zrušovacie dôvody:

- v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.),
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p.),
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

12. Najmä žalobkyňa zotrvala na svojom tvrdení o vlastníckom práve pána A. s poukazom na texty ustanovení § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 4 a 5, § 28 ods. 3 a § 31 zák. č. 162/1995 Z.z.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie svojou podstatou je dôvodné, pretože smeruje voči rozhodnutiu, ktoré nebolo krajským súdom vydané v súlade so zákonom, a preto ho zrušil.

14. Najvyšší súd predovšetkým zdôrazňuje, že predmetom súdneho konania je prieskum rozhodnutia vydaného správnym orgánom vo veci evidencie vlastníckych práv k nehnuteľnostiam, tzn. katastrálne konanie.

15. Riadne určenie okruhu účastníkov v súdnom prieskume rozhodnutí správnych orgánov je v zmysle ustálenej súdnej judikatúry Najvyššieho súdu (napríklad uznesenie sp. zn. 1 Sžr/112/2011 z 24. apríla

2012) zárukou naplnenia ich ústavného práva na súdnu a inú ochranu (najmä čl. 46 ods. 2 ústavy). V správnom súdnictve platí generálna zásada, že okruh účastníkov súdneho prieskumu predurčuje z úradnej moci správny orgán už v procese správneho konania a dotvára svojim rozhodnutím.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

16. Z uvedeného potom vyplýva, že opomenutie alebo odmietnutie vstupu niektorého z účastníkov správneho konania odníma takejto osobe právo na súdnu ochranu. Odňatie práva na súdnu ochranu je vadou, ktorá má ďalekosiahle dôsledky na zákonnosť súdneho rozhodnutia, najmä prostredníctvom nemožnosti pre osobu sa aktívne a pasívne zapojiť do prebiehajúceho súdneho prieskumu, ktorý je ovládaný dispozičnou zásadou jeho účastníkov najmä vo forme predkladania svojich argumentov.

17. Je nepochybné, že krajský súd nekonal s pôvodnými účastníkmi katastrálneho konania vo veci napadnutého rozhodnutia zo dňa 05.12.2011 č.: Xo 19/2011-2/Zv. V uvedenom katastrálnom konaní boli v zmysle doručovacieho zoznamu účastníkmi aj 1. S. A. a 2. T. A., obaja s prechodným pobytom na adrese XXX XXT., ako osoby priamo dotknuté vo svojich právach podaným návrhom.

18. Postavenie uvedených osôb ako pôvodných, resp. súčasných vlastníkov nehnuteľností, ktoré sú priamo dotknuté rozhodnutím správneho orgánu, ktorého zákonnosť sa v tomto konaní pred krajským súdom preskúmavala, je nutné procesne akceptovať aj tým, že im bude umožnené v súdnom konaní nielen vysloviť, ale aj sa zaoberať s ich argumentáciou. Iný prístup súdu by odňal odporcovi právo na súdnu ochranu, ktorá je obsiahnutá v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

19. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobkyne a stanoviska žalovaného, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 1 Sžr/112/2011, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

20. Na základe uvedeného Najvyšší súd v zmysle § 221 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) v spojení s § 250ja ods. 3 záver O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Bude preto úlohou krajského súdu ďalej konať o žalobe aj s hore uvedenými osobami a umožniť im vyjadriť sa k prejednávanej veci.

21. Nakoľko Najvyšší súd prihliadol na procesné vady konania, nemohol ďalej hodnotiť právne závery krajského súdu týkajúce sa merita veci.

22. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodne krajský súd v novom rozhodnutí o veci podľa § 224 ods. 3 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).